

KVARTALSRAPPORT 03-2019

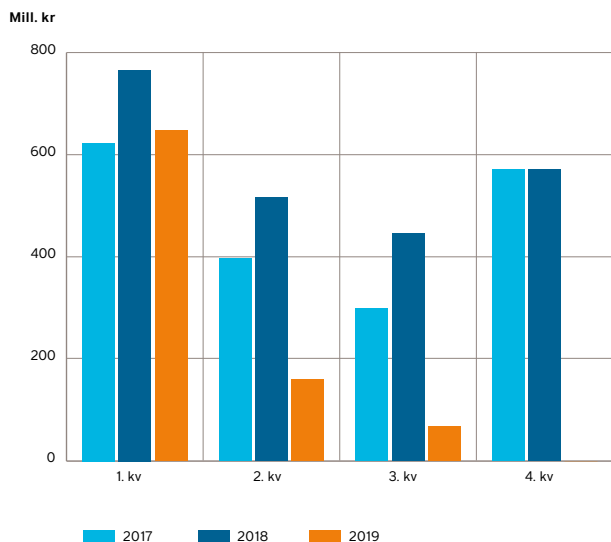

HOVEDPUNKTER PR. 3. KVARTAL 2019

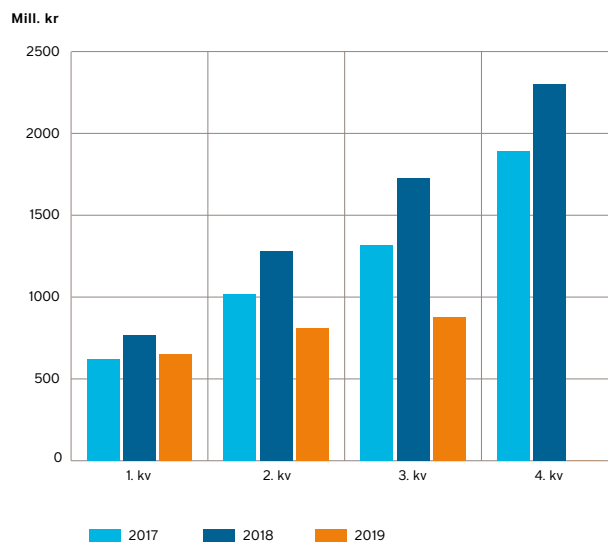
- Agder Energi hadde pr. 3. kvartal et rapportert IFRS-driftsresultat på 1 610 mill. kr (pr. 3. kvartal 2018: 1 091 mill. kr) og et IFRS-resultat etter skatt på 579 mill. kr (majoritetens andel), mot 255 mill. kr i samme periode i fjor. Driftsinntektene ble 9 686 mill. kr (9 688 mill. kr).
- Agder Energi fikk i årets ni første måneder et underliggende IFRS-driftsresultat på 875 mill. kr (1 701 mill. kr). Det underliggende resultatet etter skatt ble 84 mill. kr (majoritetens andel), ned fra 612 mill. kr i samme periode i fjor. Det er i hovedsak lavere resultat fra vannkraft som forklarer resultatnedgangen.
- Forskjellen mellom rapportert og underliggende IFRS-resultat etter skatt skyldes i hovedsak urealiserte verdiendringer på 536 mill. kr knyttet til finansielle sikringskontrakter.
- Vannkraftproduksjonen pr. 3. kvartal var 4 892 GWh (6 333 GWh), en nedgang på 23 %. Etter en snøfattig vinter i 1. kvartal har konsernets ressursbeholdning bedret seg som følge av lavere produksjon og mer nedbør enn normalt. Ressurssituasjonen var ved utgangen av kvartalet høyere enn normalt.
- Gjennomsnittlig spotpris (område NO2) pr. 3. kvartal var 38,5 øre/kWh (40,2 øre/kWh), en nedgang på 4 %.
- Styret i Agder Energi ansatte i august Steffen Syvertsen som konsernsjef etter at Tom Nysted besluttet å pensjonere seg.
- Syvertsen har vært ansatt i Agder Energi i 12 år, de siste årene som konserndirektør kraftforvaltning, og overtok som konsernsjef 1. oktober.
- Telenor valgte i 3. kvartal Entelios som leverandør av energi, forvaltning og energitjenester. Årlig leveranse utgjør over 400 GWh. Inklusive opsjoner kan avtalen vare ut 2024.
- Ved utgangen av september er flere milepæler i prosjektet for å oppgradere Høgefossnettet i Nissedal kommune i Telemark oppnådd. Oppgraderingen legger til rette for, og er en forutsetning for, utvidelse av Høgefoss kraftstasjon og bygging av nye småkraftverk i området. Prosjektet omfatter bygging av ny Høgefoss trafostasjon, ny 132 kV linje mellom trafostasjonen og Dynjanfoss kraftstasjon og nytt bryteranlegg ved Dynjanfoss. De resterende byggetrinn utføres høsten 2019 og i 2020.
- Innovasjonsmagasinet kåret i september Agder Energi til Norges 3. mest innovative virksomhet. I sin begrunnelse trekker juryen frem satsingen i Tyskland og pilotprosjektet sammen med Microsoft som eksempler på innovasjon og forretningsutvikling.
- Det delvis Agder Energi-eide billadeselskapet Grønn Kontakt etablerte seg i Sverige i september. Målet er å etablere selskapet som en av Sveriges ledende ladeoperatører innen få år.

¹ Underliggende IFRS-resultat tar utgangspunkt i konsernets IFRS-resultat og justeres for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter, vesentlige gevinster eller tap ved salg av virksomhet eller andel i virksomhet og kalkulatoriske endringer knyttet til beregning av negativ grunnrenteinntekt til fremføring, ref. note 6 for en detaljert oppstilling.

Underliggende driftsresultat pr. kvartal

Underliggende driftsresultat akkumulert

Finansielle hovedtall		Pr. 3. kvartal 2019	Pr. 3. kvartal 2018	Pr. 3. kvartal 2017	Året 2018
Fra resultatregnskapet					
Driftsinntekter	mill. kr	9 686	9 688	6 730	13 980
EBITDA	mill. kr	2 108	1 554	1 082	1 626
Driftsresultat	mill. kr	1 610	1 091	612	967
Resultat etter skatt (majoritetens andel)	mill. kr	579	255	316	-198
Underliggende resultat					
Driftsinntekter, underliggende	mill. kr	8 951	10 298	7 436	15 312
EBITDA, underliggende	mill. kr	1 373	2 164	1 788	2 957
Driftsresultat, underliggende	mill. kr	875	1 701	1 318	2 298
Resultat etter skatt, underliggende (majoritetens andel)	mill. kr	84	612	577	874
Kontantstrøm					
Kontantstrøm fra driften	mill. kr	765	1 615	1 026	2 049
Investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	mill. kr	1 054	1 025	922	1 489
Kapital					
Sysselsatt kapital 2)	mill. kr	13 868	12 975	13 285	12 787
Avkastning sysselsatt kapital 3)	%	4,1	7,8	7,6	8,1
Egenkapitalandel	%	15,4	20,4	22,8	15,6

1) Alternative resultatmål er beskrevet i note 6.

2) Ved utgangen av perioden.

3) Basert på resultat og sysselsatt kapital for de fire siste kvartalene. Resultat er definert som underliggende resultat etter skatt tillagt rentekostnad etter skatt.

Segementer

Agder Energi er organisert som et konsern med Agder Energi AS som morselskap. Virksomheten er organisert i fire operative segmenter: Vannkraft, nett, kraftforvaltning og marked. Regnskapstall for områdene er rapportert etter god regnskapsskikk (GRS) siden dette benyttes i den interne ledelses- og styringsoppfølgingen.

Vannkraft

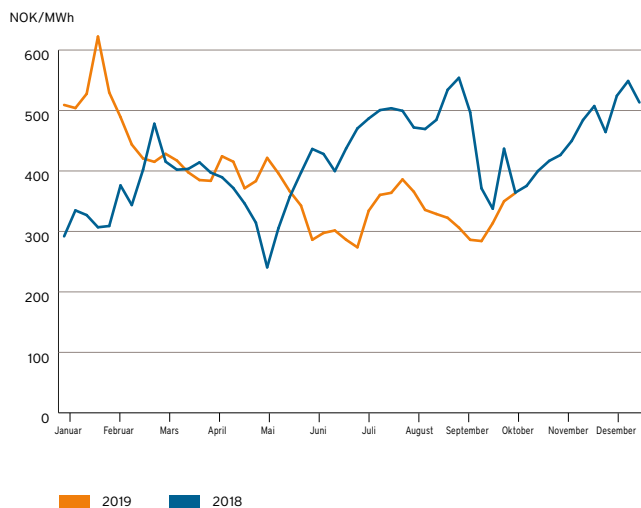
Vannkraft hadde driftsinntekter pr 3. kvartal på 1 807 mill. kr (3 257 mill. kr) og fikk et driftsresultat på 858 mill. kr (1 792 mill. kr). Hovedforklaringer til resultatnedgangen er lavere kraftproduksjon og lavere oppnådde kraftpriser.

Vannkraftproduksjonen i 3. kvartal var på 1 294 GWh (1 401 GWh), en nedgang på 8 %. Pr. 3. kvartal var produksjonen på 4 892 GWh (6 333 GWh) som er en nedgang på 23 % fra samme periode i fjor.

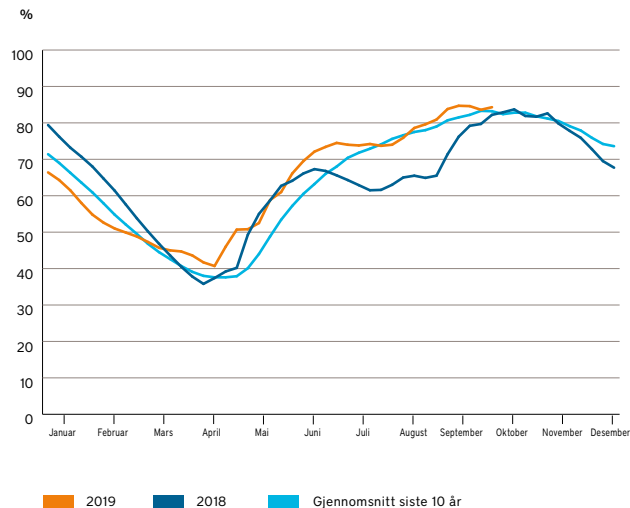
Etter en snøfattig vinter i 1. kvartal har konsernets ressursituasjon (beholdning av vann og snø i magasiner og tilsigsfelt) bedret seg som følge av lavere produksjon og mer nedbør enn normalt. Ressursituasjonen var ved utgangen av kvartalet høyere enn normalt. Agder Energi har all sin produksjon i prisområde NO2. Ved utgangen av kvartalet var samlet magasin-fylling for alle produsentene i prisområdet på linje med gjennomsnittet de siste 10 årene, som er en nedgang fra forrige kvartal hvor samlet magasin-fylling i NO2 var omtrent 11 % høyere.

Gjennomsnittlig spotpris (område NO2) i 3. kvartal var 32,7 øre/kWh (47,5 øre/kWh), en nedgang på -31 %. Den gjennomsnittlige spotprisen hittil i år var 38,5 øre/kWh (40,2 øre/kWh), en nedgang på 4 % fra samme periode i fjor. Den viktigste årsaken til prisnedgangen i forhold til 3. kvartal i fjor er en betydelig høyere magasin-fylling sammenlignet med magasin-fyllingen etter fjorårets tørre sommer. I tillegg er tyske spotpriser i 3. kvartal i år betydelig lavere enn i fjor. Betydelig nedgang i marginalkostnader for gass er en viktig forklaring på nedgangen i tyske spotpriser. Gjennomsnittlig spotpris hittil i år er omtrent på nivå med snittprisen i samme periode i fjor. Fjorårets pris viste en økning gjennom året, i stor grad drevet av en tredobling av prisen på CO2-kvoter, mens årets pris startet høyt med lav

Markedspriser i prisområde NO2

Fyllingsgrad i vannmagasinene i prisområde NO2

magasinfylling og kaldt vær, men har vist en nedgang til og med 3. kvartal i år som følge av høyere magasinfylling og lavere marginalkostnader på gass.

Konsernets sikringsstrategi skal bidra til stabile og forutsigbare resultater over tid. De oppnådde prisene har vært lavere enn spotprisene pr. 3. kvartal. Foruten konsekvenskraft til myndighetsbestemte priser og eldre industrikraftkontrakter, skyldes dette at sikringsaktiviteter på kraft og valuta har gitt negative bidrag.

Resultat før skatt ble 787 mill. kr (1 728 mill. kr), og skattekostnaden ble 604 mill. kr (968 mill. kr). Den effektive skattesatsen økte til 76,8 % (56,0 %) og hvor hovedårsaken er en høyere grunnrentebeskatning som følge av at oppnådde kraftpriser har vært lavere enn spotprisene samt at skattesatsen på grunnrenteskatt økte fra 35,7 % i 2018 til 37,0 % i 2019. Resultat etter skatt ble på 183 mill. kr (760 mill. kr) pr. 3. kvartal.

Det er pr. 3. kvartal investert for 504 mill. kr (409 mill. kr) i varige driftsmidler. De

største prosjektene er Åseral Nord som består av ny dam Langevatn og rehabilitering av rasutsatt tunnel mellom Langevatn og Nåvatn i Åseral samt rehabilitering av dam Kuli.

Nett

Nett har ansvar for utbygging, drift og vedlikehold av regional- og distribusjonsnettet i Agder. Nett hadde pr. 3. kvartal driftsinntekter på 1 047 mill. kr (950 mill. kr). Driftsresultatet ble 92 mill. kr, opp fra -12 mill. kr i samme periode i fjor.

Den lave inntekten og det lave driftsresultat pr. 3. kvartal i fjor skyldtes store snøfall og storm. Disse hendelsene medførte ekstraordinære kostnader og KILE (kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi). KILE er en reduksjon i inntektsrammen som gjøres ved strømbrudd for å ta høyde for kundenes kostnader ved avbrudd. Pr. 3. kvartal 2019 var feilrettingskostnader 26 mill. kr, mot 121 mill. kr i samme periode i fjor. Inntektsreduksjon som følge av KILE utgjorde 35 mill. kr (150 mill. kr) i samme periode. Hitil i år er kostnader til feilrettinger

omtrent som forventet, mens KILE ligger omtrent 15 mill. kr under forventet nivå. Nettselskapet har iverksatt tiltak for å redusere risikoen for at trær faller over linjenettet og forårsaker strømbrudd. Pr. 3. kvartal er det benyttet 75 mill. kr til dette prosjektet. Av dette er 56 mill. kr kostnadsført.

Det er pr. 3. kvartal investert for 374 mill. kr (497 mill. kr), hvorav 197 mill. kr (376 mill. kr) gjelder nyinvesteringer. Investeringer i AMS-prosjektet utgjør 62 mill. kr (162 mill. kr). Anleggsbidrag fra kunder utgjør 81 mill. kr (67 mill. kr) slik at brutto investeringer var 455 mill. kr (564 mill. kr).

Netts bidrag til konsernets driftsresultat etter IFRS og IFRS underliggende pr. 3. kvartal 2019 er 72 mill. kr, mot 104 mill. kr i samme periode i fjor. Forskjellen fra driftsresultatet oppgitt ovenfor, gjelder ulik inntektsperiodisering på -19 mill. kr (116 mill. kr). Forskjellen er nærmere beskrevet i note 1.

Kraftforvaltning

Kraftforvaltning omfatter Agder Energi Kraftforvaltning, Entelios-selskapene og Nordgröön.

Agder Energi Kraftforvaltning forestår, som en tjenesteleveranse, fysisk optimering og finansiell sikring av vannkraftporteføljen på vegne av Agder Energi Vannkraft. Inntektene fra vannkraftproduksjonen og gevinster og tap fra tilhørende sikringskontrakter vises som en del av vannkraftsegmentet.

Entelios er en av de ledende energileverandørene i Norden. I Norge er Entelios den største leverandøren av strøm til bedriftsmarkedet. Entelios har også en verdipapirkonsesjon i Norden og en betydelig omsetning i det svenske markedet, samt kunder i Danmark og Finland.

Den tyske delen av Entelios og selskapet Nordgröön utgjør Agder Energis virksomhet i det tyske markedet. Dette innebærer forvaltning av fornybar energi og optimering av desentral produksjon samt salg av fleksibilitetsløsninger.

Kraftforvaltning hadde pr. 3. kvartal en omsetning på 4 847 mill. kr (4 632) mill. kr, en økning på 215 mill. kr fra samme periode i fjor. Driftsresultat ble -50 mill. kr, opp fra -113 mill. kr i samme periode i fjor.

I den tyske virksomheten ble driftsresultatet -53 mill. kr (-110 mill. kr). Det er negative resultater innen salg av fleksibilitetsløsninger og innen forvaltning av fornybar energi og optimering av desentral produksjon. I sistnevnte område var det pr. 3. kvartal i 2018 kostnadsført 80 mill. kr, knyttet til tap på tidligere inngåtte kontrakter og justering av inntektsavsetninger fra tidligere år.

Den nordiske delen av Entelios fikk et driftsresultat på 46 mill. kr (42 mill. kr).

Marked

Marked hadde i årets ni første måneder en omsetning på 1 570 mill. kr (1 689 mill. kr). Driftsresultatet ble 75 mill. kr (62 mill. kr). Hovedselskapene i segmentet er LOS, Craftor og Agder Energi Varme. I tillegg inngår konsernets ventureportefølje.

Strømlleverandøren LOS omsatte for 622 mill. kr i årets ni første måneder mot 617 mill. kr i samme periode i fjor. Driftsresultatet ble 36 mill. kr (25 mill. kr).

Craftor (tidligere Otera Ratel) leverer entreprenørtjenester knyttet til installasjon, drift, vedlikehold og service av infrastruktur innenfor elkraft og samferdsel i Sverige. Pr. 3. kvartal hadde selskapet en omsetning på 596 mill. kr (499 mill. kr). Driftsresultatet ble 27 mill. kr opp fra 22 mill. kr i samme periode i fjor.

Agder Energi Varme hadde pr. 3. kvartal en omsetning på 78 mill. kr (83 mill. kr) og oppnådde et driftsresultat på 6 mill. kr (14 mill. kr). Levert inntektsgivende volum pr. 3. kvartal ble 99 GWh (107 GWh). Levert volum er påvirket av et betydelig mildere vær enn normalt, og hvor særlig februar, mars og april bidro negativt. Det er investert for 23 mill. kr (13 mill. kr) i perioden.

Kontantstrøm og kapitalforhold

Kontantstrøm fra driften var 765 mill. kr pr. 3. kvartal mot 1 615 mill. kr pr. 3. kvartal i fjor. Det er flere forhold som bidrar til nedgangen. Underliggende EBITDA er redusert med 792 mill. kr. Videre var det i kontantstrømmen fra drift for hele 2018 en positiv kontanteffekt som følge av ulik bruk av forward- og futureskontrakter. Innen sluttbrukervirksomheten tilbyr Agder Energi ulike forvaltningsprodukter

til kundene. Konsernet vil da typisk inngå forwardkontrakter med kundene og sikre disse med futureskontrakter i markedet. Disse to klassene av instrumenter vil ha lik kontantstrøm over tid, men kan variere mellom perioder. I 2018 var det en positiv kontantstrømeffekt fra futureskontraktene i markedet, mens denne delvis er reversert i 2019 gjennom en negativ kontantstrømeffekt på forwardkontrakter mot kundene. Motsatt vei er det en positiv effekt som følge av redusert kontantsikkerhet for handel på Nasdaq.

Investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler utgjorde 1 054 mill. kr (1 025 mill. kr). Av dette er 81 mill. kr (67 mill. kr) investeringer i nettanlegg som er betalt av kunder. I kontantstrømoppstillingen presenteres investeringene brutto, og kundebetalingene inngår i netto kontantstrøm tilført fra driften. 93 % av investeringene i varige driftsmidler skjedde innenfor segmentene vannkraft og nett.

Netto finanskostnader ved utløpet av tredje kvartal var 258 mill. kr (87 mill. kr). Renter på låneporteføljen var 195 mill. kr (186 mill. kr). Aktiverte rentekostnader som følge av høy investeringsaktivitet utgjorde 12 mill. kr (13 mill. kr), slik at netto rentekostnader var 183 mill. kr (173 mill. kr). Renteinntektene var 17 mill. kr (44 mill. kr). Disagio utgjorde 18 mill. kr (-3 mill. kr). Urealisert verdiendring på rentesikringskontrakter var -24 mill. kr (97 mill. kr). Resultat fra investering i tilknyttede selskaper utgjorde -34 mill. kr (-17 mill. kr).

Gjennomsnittlig rentebærende gjeld ved utgangen av kvartalet var 9,6 mrd. kr (9,0 mrd. kr) og gjennomsnittlig rente på låneporteføljen var 2,7 % (2,8 %). Konsernets likviditetsreserve var ved utgangen av 3. kvartal 3,9 mrd. kr (2,4 mrd. kr), i form av ubenyttede lånerammer og bankinnskudd.

Drifts- og miljøforhold

Ved utgangen av kvartalet var det 1 019 (1 025) faste og midlertidige ansatte som til sammen utførte 991 (999) årsverk.

Sykefraværet pr. 3. kvartal var på 2,6 % (3,5 %).

Pr. 3. kvartal er det registrert 2 (7) arbeidsulykker, og som begge skjedde i Agder Energi Nett. Hittil i år er det registrert 44 (43) fraværsdager på grunn av

skade. Ulykkestallene gir 12 måneder rullerende H2-verdi (skader med og uten fravær pr. mill. arbeidstimer) på 1,2 (4,7).

Utsiktene fremover

Terminprisene for resten av året indikerer lavere kraftpriser i 2019 enn i 2018.

Konsernet hadde pr. 3. kvartal en vesentlig lavere vannkraftproduksjon enn på samme tid i fjor, og produksjonen har også vært lavere enn i et normalår. Agder

Energi forventer dermed en lavere vannkraftproduksjon og energiomsetning i 2019 enn i 2018. Ved utgangen av kvartalet var ressursbeholdningen (vann og snø) høyere enn normalt, og med en normal ressurstilgang fremover forventes en normalisering av resultatene i 2020.

Kristiansand, 6. november 2019
Styret i Agder Energi AS

RESULTATREGNSKAP

(Beløp i mill. kr)	3. kvartal		01.01. - 30.09.		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Energisalg	1 877	2 654	7 460	8 050	12 648
Overføringsinntekter	303	332	965	970	1 313
Andre driftsinntekter	316	390	903	1 035	1 406
Gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter	439	201	357	-367	-1 387
Sum driftsinntekter	2 936	3 577	9 686	9 688	13 980
Energikjøp	-1 657	-2 097	-5 274	-5 710	-9 012
Overføringskostnader	-95	-78	-293	-255	-339
Andre varekostnader	-183	-184	-536	-572	-766
Lønnskostnader	-198	-249	-671	-749	-974
Avskrivninger og nedskrivninger	-165	-154	-498	-463	-659
Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter	-48	-49	-142	-142	-195
Andre driftskostnader	-244	-250	-661	-706	-1 068
Sum driftskostnader	-2 591	-3 061	-8 076	-8 597	-13 013
Driftsresultat	345	516	1 610	1 091	967
Resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak	-12	-4	-34	-17	-9
Finansinntekter	6	9	17	47	77
Urealiserte verdiendringer rentekontrakter	-6	41	-24	97	67
Finanskostnader	-54	-76	-218	-214	-249
Netto finansposter	-65	-30	-258	-87	-114
Resultat før skattekostnad	280	486	1 352	1 004	853
Overskuddsskatt	-67	-116	-315	-266	-198
Grunnrenteskatt	-130	-138	-451	-496	-859
Skattekostnad	-197	-254	-766	-762	-1 057
Resultat etter skattekostnad	83	232	586	242	-204
Herav minoritetens andel	2	5	7	-13	-6
Herav majoritetens andel	81	227	579	255	-198

TOTALRESULTAT

(Beløp i mill. kr)	3. kvartal		01.01. - 30.09.		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Resultat etter skattekostnad	83	232	586	242	-204
Andre inntekter og kostnader					
Kontantstrømsikring	-26	9	-59	14	11
Valutaomregningsdifferanser	-1	1	0	-6	-14
Skatteeffekt	6	-2	13	-3	-5
Sum poster som vil kunne reverseres over resultatet	-21	8	-46	5	-8
Estimatavvik pensjoner	-149	0	-149	0	-312
Skatteeffekt	44	0	44	0	92
Sum poster som ikke vil reverseres over resultatet	-105	0	-105	0	-220
Sum andre inntekter og kostnader	-126	8	-151	5	-228
Totalresultat	-43	240	435	247	-432
Herav minoritetens andel	2	5	9	-10	-4
Herav majoritetens andel	-45	235	426	257	-428

OPPSTILLING AV FINANSIELL STILLING

(Beløp i mill. kr)	30.09.19	30.09.18	2018
Utsatt skattefordel	342	415	450
Immaterielle eiendeler	326	342	326
Varige driftsmidler	16 005	14 925	15 171
Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak	83	36	95
Derivater	923	906	834
Andre finansielle anleggsmidler	964	1 455	1 508
Sum anleggsmidler	18 643	18 079	18 384
Varelager	140	48	158
Fordringer	1 804	1 967	3 511
Derivater	775	347	180
Betalingsmidler	434	69	383
Sum omløpsmidler	3 153	2 431	4 232
SUM EIENDELER	21 796	20 510	22 616
Innskutt egenkapital	1 907	1 907	1 907
Opptjent egenkapital	1 431	2 264	1 592
Minoritetsinteresser	28	20	27
Sum egenkapital	3 366	4 191	3 526
Utsatt skatt	1 311	1 152	1 227
Avsetning for forpliktelses	2 064	1 960	2 010
Derivater	1 032	1 154	1 148
Langsiktig rentebærende gjeld	9 257	7 241	7 603
Sum langsiktig gjeld	13 664	11 507	11 988
Kortsiktig rentebærende gjeld	1 245	1 543	1 657
Betalbar skatt	840	846	1 023
Derivater	921	575	1 111
Annen kortsiktig rentefri gjeld	1 760	1 848	3 311
Sum kortsiktig gjeld	4 766	4 812	7 102
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	21 796	20 510	22 616

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(Beløp i mill. kr)	3. kvartal		01.01. - 30.09.		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Kontantstrøm fra driften					
Resultat før skattekostnad	279	487	1 352	1 005	853
Avskrivninger og nedskrivninger	160	155	499	463	659
Verdiendringer energi-, valuta- og rentekontrakter uten kontanteffekt	-195	128	-1 160	641	1 558
Resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak	12	4	34	17	9
Gevinst/-tap ved salg av virksomhet	0	-26	0	-6	4
Betalte skatter	-20	0	-690	-609	-609
Endring kundefordringer	321	-34	1 103	859	-181
Endring leverandørgjeld	-181	56	-553	-48	474
Endring netto driftskapital, mv.	131	-520	180	-707	-718
Netto kontantstrøm tilført fra driften	507	250	765	1 615	2 049
Investeringsaktiviteter					
Investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-390	-328	-973	-958	-1 397
Investeringer i varige driftsmidler betalt av kunder	-34	-27	-81	-67	-92
Kjøp av virksomhet/finansielle investeringer	-9	-18	-38	-27	-94
Netto endring i utlån	6	11	1	116	165
Salg av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	249	248
Salg av virksomhet/finansielle investeringer	0	68	0	68	68
Netto kontantstrøm benyttet til investeringsaktiviteter	-427	-294	-1 091	-619	-1 102
Finansieringsaktiviteter					
Opptak av ny langsiktig gjeld	796	0	1 946	950	1 424
Nedbetaling av langsiktig gjeld	-464	-240	-1 177	-942	-961
Netto endring kortsiktig gjeld	-90	93	200	-388	-480
Betalt utbytte	0	0	-592	-608	-608
Netto kontantstrøm benyttet til finansieringsaktiviteter	242	-147	377	-988	-625
Netto endring i betalingsmidler	322	-191	51	8	322
Betalingsmidler ved periodens begynnelse	112	260	383	61	61
Betalingsmidler ved periodens utgang	434	69	434	69	383

EGENKAPITALOPPSTILLING

(Beløp i mill. kr)	Innskutt egenkapital	Kontantstrømsikring	Valutaomregningsdifferanser	Tilbakeholdt resultat	Sum majoritet	Minoritetsinteresser	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.18	1 907	-100	8	2 716	4 531	34	4 565
Årets resultat	0	0	0	-198	-198	-6	-204
Andre inntekter og kostnader	0	6	-15	-220	-229	1	-228
Utbetalt utbytte	0	0	0	-606	-606	-2	-608
Andre egenkapitalendringer	0	0	0	1	1	0	1
Egenkapital 31.12.18	1 907	-94	-7	1 693	3 499	27	3 526
Egenkapital 01.01.19	1 907	-94	-7	1 693	3 499	27	3 526
Resultat hittil i år	0	0	0	579	579	7	586
Andre inntekter og kostnader	0	-46	-1	-105	-152	1	-151
Utbetalt utbytte	0	0	0	-592	-592	0	-592
Andre egenkapitalendringer	0	0	0	4	4	-7	-3
Egenkapital 30.09.19	1 907	-140	-8	1 579	3 338	28	3 366

SEGMENTENE

DRIFTSINNTEKTER

(Beløp i mill. kr)	3. kvartal		01.01. - 30.09.		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Vannkraft	353	1 197	1 807	3 257	3 703
Nett	311	305	1 047	950	1 358
Kraftforvaltning	1 593	1 511	4 847	4 632	7 693
Marked	418	467	1 570	1 689	2 434
Morselskap/annet/elimineringer	-110	-202	-383	-789	-592
Sum	2 566	3 278	8 889	9 739	14 596
Justeringer til IFRS, se note 1	370	299	797	-51	-616
Inntekter IFRS	2 936	3 577	9 686	9 688	13 980

DRIFTSRESULTAT

(Beløp i mill. kr)	3. kvartal		01.01. - 30.09.		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Vannkraft	77	482	858	1 792	2 358
Nett	17	-18	92	-12	16
Kraftforvaltning	-9	-31	-50	-113	-111
Marked	11	10	75	62	95
Morselskap/annet/elimineringer	-34	8	-77	-71	-103
Sum	61	450	897	1 658	2 255
Justeringer til IFRS, se note 1	284	66	713	-567	-1 289
Driftsresultat IFRS	345	516	1 610	1 091	967

RESULTAT ETTER SKATT

(Beløp i mill. kr)	3. kvartal		01.01. - 30.09.		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Vannkraft	-31	210	183	760	950
Nett	-6	-30	15	-59	-41
Kraftforvaltning	-6	-8	-56	-98	-116
Marked	6	-6	36	25	67
Morselskap/annet/elimineringer	-41	-31	-97	-92	-92
Sum	-78	134	80	537	767
Justeringer til IFRS, se note 1	162	98	506	-295	-972
Resultat etter skatt IFRS	83	232	586	242	-204

NOTER TIL KVARTALSREGNSKAPET

Regnskapstillene i kvartalsrapporten er ikke reviderte.

NOTE 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet for Agder Energi-konsernet er utarbeidet i henhold til International Financial Reporting Standards (IFRS) som fastsatt av EU. Det er benyttet samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i årsregnskapet for 2018, med unntak av implementeringen av IFRS 16 Leieavtaler.

IFRS 16 Leieavtaler

Agder Energi implementerte IFRS 16 med virkning fra 1. januar 2019. Standarden gjelder regnskapsføring av leieavtaler.

IFRS 16 erstatter IAS 17 Leieavtaler og er tatt i bruk av Agder Energi fra og med 01.01.2019. Standarden angir prinsippene for innregning, måling, presentasjon og noteopplysninger for leiekontrakter. Standarden er kun aktuell for Agder Energi som leietaker. IFRS 16 krever at alle leiekontrakter behandles etter én modell, tilsvarende den som finnes for finansiell leasing under IAS 17. Unntak gjelder for leieavtaler av eiendeler med lav verdi og leiekontrakter med kortere varighet enn 12 måneder. Ved starten av leieperioden vil leietaker innregne en forpliktelse til å gjøre betalinger på leasingkontrakten og en eiendel som representerer retten til å bruke den leasede eiendelen. Leietaker må regnskapsføre en rentekostnad på forpliktelsen og avskrive eiendelen.

IFRS 16 er implementert ved å anvende modifisert retrospektiv metode. Dette innebærer at sammenligningstillene ikke vil bli omarbeidet. Agder Energi har anvendt unntaket i standarden som muliggjør å videreføre tidligere vurdering av identifisering av leieavtaler. På overgangstidspunktet er eiendelen målt individuelt til en verdi tilsvarende leieforpliktelsen. Forskuddsbetalinger og/eller utsatte leiebetalinger utgjorde uvesentlige beløp på implementeringstidspunktet. Alle innregnede leieavtaler har gjenværende varighet på mindre enn 10 år på implementeringstidspunktet. Balanseførte leieavtaler gjelder bygg, biler og maskiner. Virkningen av implementeringen på ulike regnskapslinjer er vist i tabellen nedenfor:

Balanseeffekter av IFRS 16

(Tall i mill. kr)	31.12.2018	Effekt av IFRS 16	01.01.2019
Varige driftsmidler	15 171	262	15 433
Egenkapital	3 526	0	3 526
Langsiktig rentebærende gjeld	7 603	215	7 818
Kortsiktig rentebærende gjeld	1 657	47	1 704

Resultateffekter av IFRS 16

(Tall i mill. kr)	Resultat pr. 3. kv. 2019 uten IFRS 16	Effekt av IFRS 16	Resultat pr. 3. kv. 2019
Avskrivninger	-464	-34	-498
Andre driftskostnader	-697	36	-661
Finanskostnader	-213	-4	-217
Nettoeffekt, resultat før skatt		-2	

Regnskapsprinsipper i segmentene

For mor- og datterselskapene avlegges regnskapene etter god regnskapsskikk (GRS). Det er også GRS-prinsipper som benyttes i den interne ledelsesrapporteringen, og segmentene er presentert etter GRS-prinsipper i kvartalsrapporten. Tabellen nedenfor viser effekten av forskjeller i regnskapsprinsipper i segmentrapporteringen og IFRS.

Avstemming fra segmentene til rapporterte IFRS-tall

(Beløp i mill. kr)	3. kvartal		01.01. - 30.09.		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Energisalg 1)	-81	49	447	191	653
Mer-/mindreinntekt i nettvirksomheten 2)	7	48	-19	125	105
Kraft- og valutakontrakter	439	202	357	-367	-1 387
Andre forskjeller	5	0	12	0	13
Korreksjon inntekter	370	299	797	-51	-616
Av- og nedskrivning goodwill/badwill	2	-1	6	-4	6
Energikjøp 1)	-85	-232	-79	-512	-660
Annet	-4	0	-10	0	-19
Korreksjon driftsresultat	284	66	713	-567	-1 289
Urealiserte verdiendringer rente	-6	41	-24	97	67
Andre finansposter	6	4	-17	-14	14
Skatteeffekt av korreksjoner	-122	-14	-167	188	236
Korreksjon resultat etter skatt	162	98	506	-295	-972

1) Effektene som gjelder energisalg og energikjøp er i hovedsak knyttet til resultateffekter av finansielle sikringskontrakter som presenteres som energisalg og -kjøp etter GRS-prinsipper og som gevinster og tap på kraft- og valutakontrakter under IFRS.

2) Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) regulerer nettselskapenes inntekter gjennom fastsettelse av en årlig inntektsramme. Nettselskapet fastsetter nettleien til kundene med utgangspunkt i den tildelte inntektsrammen og forventet levert volum av elektrisk kraft. Ved ulikheter mellom faktisk og forventet volum, vil det beregnes en mer- eller mindreinntekt som utgjør differansen mellom avregnede nettinntekter og tillatte inntekter (inntektsrammen). Denne differansen blir i presentasjonen av nett behandlet som henholdsvis gjeld eller fordringspost, og det er årets inntektsramme som resultatføres. I konsernregnskapet, både IFRS-resultatet og IFRS underliggende resultat, kvalifiserer ikke mer- eller mindreinntekten som balansepost, og det er avregnede inntekter som resultatføres.

NOTE 2 Segmentene

De operative segmentene presenteres i samsvar med rapportering til konsernledelsen. Segmentrapporteringen blir brukt av Agder Energis ledelse for å vurdere utviklingen og å allokere ressurser til de ulike virksomhetsområdene. Se side 12 for resultatoppstillinger.

NOTE 3 Spesifikasjon av urealiserte verdiendringer

Tabellen nedenfor spesifiserer hvordan urealiserte verdiendringer påvirker konsernets rapporterte resultat:

(Beløp i mill. kr)	Pr. 3. kvartal 2019			Pr. 3. kvartal 2018			2018		
	Urealiserte	Realiserte	Totalt	Urealiserte	Realiserte	Totalt	Urealiserte	Realiserte	Totalt
Innebygde derivater	56	0	56	-228	0	-228	77	0	77
Øvrige kraft- og valuta- kontrakter	678	-377	301	-407	269	-138	-1 434	-30	-1 464
Sum gevinster og tap kraft- og valutakontrakter	735	-377	357	-636	269	-367	-1 357	-30	-1 387
Urealiserte verdiendringer rentekontrakter	-24			97			67		
Effekt av urealiserte verdiendringer i resultat før skatt	711			-539			-1 290		
Skatteeffekt av urealiserte verdiendringer									
Overskuddsskatt	-156			124			276		
Grunnrenteskatt*	-19			75			-35		
Sum	-175			200			241		
Effekt av urealiserte verdiendringer i resultat etter skatt	536			-339			-1 049		

*Gjelder kun innebygde derivater

NOTE 4 Skattekostnad

	Pr. 3. kvartal 2019		Pr. 3. kvartal 2018		2018	
	Beløp i mill. kr	% av resultat før skatt	Beløp i mill. kr	% av resultat før skatt	Beløp i mill. kr	% av resultat før skatt
Forventet overskuddsskatt 22 % (2018: 23 %)	298	22 %	231	23 %	196	16 %
Effekt av ikke-balanseført utsatt skattefordel	12	1 %	26	3 %	30	2 %
Permanente forskjeller og skattesatsforskjeller	6	0 %	10	1 %	-29	-2 %
Kostnad overskuddsskatt	315	23 %	266	27 %	198	16 %
Kostnad grunnrenteskatt	451	33 %	496	49 %	859	71 %
Skattekostnad totalt	766	57 %	762	76 %	1 057	87 %

Konsernets effektive skattesats pr. 3. kvartal er på 57 %. Effektiv skattesats er følsom for resultatføring av verdiendringer på sikringskontrakter. Nedgangen i effektiv skattesats skyldes inntektsføring av verdiendringer på sikringskontrakter som kun beskattes med overskuddsskatt. I samme periode i fjor ble det kostnadsført verdiendringer på sikringskontraktene som da bidro til en økning i den effektive skattesatsen.

NOTE 5 Endring i rentebærende gjeld

Tabellen nedenfor spesifiserer utviklingen i konsernets rentebærende gjeld hittil i år:

(Beløp i mill. kr)	2019	2018
Rentebærende gjeld 01.01.	9 260	9 240
Opptak av ny langsiktig gjeld (med kontanteffekt)	1 946	950
Nedbetaling av langsiktig gjeld (med kontanteffekt)	-1 177	-942
Netto endring kassekreditt og øvrig kortsiktig gjeld (med kontanteffekt)	200	-388
Valutaeffekter (uten kontanteffekt)	-10	-64
Verdijustering fra virkelig verdi-sikring (uten kontanteffekt)	22	-12
Effekt av implementering av IFRS 16, se note 1	262	0
Rentebærende gjeld 30.09.	10 503	8 784

NOTE 6 Alternative resultatmål (APM)

Agder Energis konsernregnskap er utarbeidet i henhold til International Financial Reporting Standards (IFRS). Alternative resultatmål blir benyttet for å gi relevant tilleggsinformasjon til det avlagte IFRS-regnskapet ved å justere for effekter som ikke anses å være en del av periodens underliggende resultat. Bruk av alternative resultatmål for bedre å reflektere den underliggende verdiskapingen, vil gjøre det enklere å sammenligne resultater og kontantstrømmer over tid. De alternative resultatmålene er definert, beregnet og brukt på en konsistent og transparent måte over tid.

De alternative resultatmålene blir brukt i den interne ledelses- og styringsoppfølgingen, og i mai 2018 besluttet også de kommunale majoritetseierne i Agder Energi at utbyttepolitikken for årene 2018 – 2020 skal beregnes med utgangspunkt i foregående års underliggende IFRS-resultat.

Agder Energis alternative resultatmål:

- *Underliggende driftsinntekter:* Driftsinntekter +/- justeringer beskrevet under
- *EBITDA:* Driftsresultat før avskrivninger og nedskrivninger
- *Underliggende EBITDA:* EBITDA +/- justeringer beskrevet under
- *Underliggende driftsresultat:* Driftsresultat +/- justeringer beskrevet under
- *Underliggende resultat etter skatt:* Resultat etter skatt +/- justeringer beskrevet under

Justeringer som gjøres for å fastsette konsernets underliggende driftsinntekter, EBITDA, driftsresultat og resultat etter skatt:

1. +/- Endringer i urealiserte verdier av kraft- og valutakontrakter samt rentekontrakter til virkelig verdi og av valotalån.

Agder Energi har et betydelig volum av avtaler som måles til virkelig verdi under IFRS. I stor grad gjelder dette finansielle kontrakter som er inngått med mål om å sikre verdien av fremtidig kraftproduksjon. Fremtidig produksjon resultatføres først når den skjer. Løpende verdiendringer på de finansielle kontraktene holdes utenfor underliggende resultat og inngår først når de realiseres. Dermed blir det konsistens mellom når sikringsinstrument og sikringsobjekt inngår i det underliggende resultatet. Det gir mer stabilitet i resultatet og en mer riktig fremstilling av hvordan Agder Energi har prestert i rapporteringsperioden. Endringer i virkelig verdi av erstatningskraftavtaler og andre avtaler regnskapsført til virkelig verdi holdes også utenfor underliggende resultat. Endringer i markedsverdier for konsernets tradingporteføljer inngår imidlertid i det underliggende resultatet.

I underliggende driftsinntekter, EBITDA og driftsresultat inngår før skatt effekt av urealiserte verdiendringer av kraft- og valutakontrakter og av valotalån.

I underliggende resultat etter skatt inngår etter skatt effekt av urealiserte verdiendringer av kraft- og valutakontrakter og av valotalån. I tillegg inngår etter skatt effekt av urealiserte verdiendringer på rentekontrakter.

2. +/- Vesentlige gevinster eller tap ved salg av virksomhet eller andeler i virksomhet

Det justeres for vesentlige gevinster eller tap ved salg av virksomhet eller eierandeler i virksomhet siden disse ikke anses å være en del av den underliggende verdiskapingen i perioden. Vesentlig gevinster eller tap innebærer salg av virksomhet eller eierandeler i virksomhet som har en effekt på resultat etter skatt på 25 mill. kr eller mer i løpet av et regnskapsår. Flere poster anses som vesentlige, selv om de enkeltvis utgjør mindre enn 25 mill. kr, dersom de samlet sett overstiger 50 mill. kr i løpet av et regnskapsår. Ved salg av virksomhet presenteres gevinst eller tap som henholdsvis annen driftsinntekt eller annen driftskostnad. Gevinst eller tap ved salg av andeler i virksomhet, som ikke kontrolleres av Agder Energi, presenteres under finansposter.

I underliggende driftsinntekter, EBITDA og driftsresultat inngår før skatt effekt av gevinst eller tap ved salg av virksomhet.

I underliggende resultat etter skatt inngår etter skatt effekt av gevinst eller tap ved salg av virksomhet eller andeler i virksomhet som ikke kontrolleres av Agder Energi.

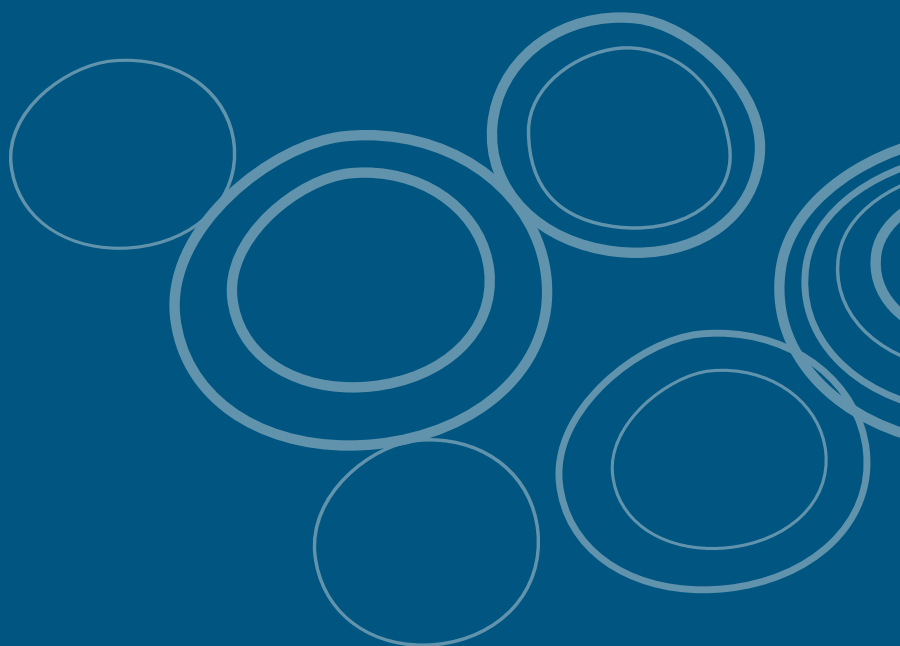
3. +/- Endring i utsatt skattefordel fra negativ grunnrenteinntekt til fremføring på kraftstasjonene

Regnskapsreglene krever at den fremtidige skattebesparelsen som negativ grunnrenteinntekt til fremføring representerer, skal regnskapsføres som en eiendel i balansen. Agder Energi har operasjonalisert dette kravet ved å balanseføre beregnet verdi av spart skatt de neste 10 årene. Beregningen er blant annet svært sensitiv for endringer i kraftpris i euro og eurokurs. Balanseført verdi av denne kalkulatoriske regnskapsposten er nesten fullt ut styrt av eksogene forhold som kraftpris og eurokurs, og resultatførte estimatendringer sier derfor ikke noe om periodens underliggende verdiskaping.

Justeringen inngår i underliggende resultat etter skatt.

(Beløp i mill. kr)	Pr. 3. kvartal		Året
	2019	2018	2018
Driftsinntekter IFRS	9 686	9 688	13 980
Urealiserte verdiendringer, kraft og valuta	-735	636	1 357
Vesentlige gevinster ved salg av virksomhet eller andeler i virksomhet	0	-26	-26
Driftsinntekter underliggende	8 951	10 298	15 312
Driftsresultat IFRS	1 610	1 091	967
Av- og nedskrivninger	498	463	659
EBITDA IFRS	2 108	1 554	1 626
Urealiserte verdiendringer, kraft og valuta	-735	636	1 357
Vesentlige gevinster ved salg av virksomhet eller andeler i virksomhet	0	-26	-26
EBITDA underliggende	1 373	2 164	2 957
Driftsresultat IFRS	1 610	1 091	967
Urealiserte verdiendringer, kraft og valuta	-735	636	1 357
Vesentlige gevinster ved salg av virksomhet eller andeler i virksomhet	0	-26	-26
Driftsresultat underliggende	875	1 701	2 298
Resultat etter skatt IFRS (majoritetens andel)	579	255	-198
Endring i urealiserte verdier etter skatt (se note 3)	-536	339	1 049
Endring i utsatt skatt vedr. negativ grunnrenteinntekt til fremføring	40	43	49
Vesentlige gevinster ved salg av virksomhet eller andeler i virksomhet	0	-26	-26
Underliggende resultat etter skatt (majoritetens andel)	84	612	874

God kraft. Godt klima.

Agder Energi
Postboks 603 Lundsiden, 4606 Kristiansand
Besøksadresse hovedkontor: Kjølita 18, 4630 Kristiansand
Telefon: 38 60 70 00
Organisasjonsnummer: NO 981 952 324